

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 160/2011-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 27. apríla 2011 predbežne prerokoval sťažnosť D. R., B., zastúpeného advokátom JUDr. I. S., PhD., Advokátska kancelária, B., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na starostlivosť o deti a ich výchovu podľa čl. 41 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 38 P 90/2009 a jeho rozsudkom č. k. 38 P 90/2009-396 z 25. mája 2010 a postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 11 CoP 238/2010 a jeho rozsudkom č. k. 11CoP 238/2010-448 z 9. novembra 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť D. R. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. januára 2011 doručená sťažnosť D. R. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na starostlivosť o deti a ich výchovu podľa čl. 41 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava III (ďalej

len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 38 P 90/2009 a jeho rozsudkom č. k. 38 P 90/2009-396 z 25. mája 2010 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) a postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 11 CoP 238/2010 a jeho rozsudkom č. k. 11 CoP 238/2010-448 z 9. novembra 2010 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“).

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že okresný súd napadnutým rozsudkom zveril maloletú dcéru sťažovateľa T. R. do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky RNDr. E. Z., určil pre maloletú dcéru príspevok na výživu, ktorú je povinný platiť sťažovateľ, a upravil styk sťažovateľa s maloletou dcérou. Proti rozsudku súdu prvého stupňa podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom tak, že rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil.

3. Podľa tvrdenia sťažovateľa postupom okresného súdu a krajského súdu a ich napadnutými rozsudkami došlo k porušeniu jeho základného práva priznaného čl. 41 ods. 4 ústavy, a to tým, že všeobecné súdy pri rozhodovaní v danej veci nezohľadnili to, že pre zverenie dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky neboli naplnené objektívne dôvody, pričom nesprávne vyhodnotili znalecký posudok znalca PhDr. I. O. a prehliadli aj skutočnosť, že stará matka nie je pre svoj vysoký vek vhodná na rolu náhradného rodiča. Sťažovateľ ďalej v sťažnosti zdôraznil, že stará matka nerešpektuje predchádzajúce právoplatné rozhodnutia všeobecných súdov upravujúce jeho styk s maloletou dcérou, čím sa jeho podiel na starostlivosti o maloletú dcéru obmedzil iba na platenie výživného.

4. Na základe uvedenej argumentácie sťažovateľ v petite sťažnosti žiadal, aby ústavný súd vydal nález, ktorým by vyslovil, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 38 P 90/2009 a postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 11 CoP 238/2010 bolo porušené jeho základné právo podľa čl. 41 ods. 4 ústavy, zrušil napadnutý rozsudok okresného súdu a rozsudok krajského súdu a sťažovateľovi priznal náhradu trov právneho zastúpenia.

II.

5. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

6. Podľa čl. 41 ods. 4 ústavy starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov; deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť. Práva rodičov možno obmedziť a maloleté deti možno od rodičov odlúčiť proti vôli rodičov len rozhodnutím súdu na základe zákona.

7. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto zákonného ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

8. Vo vzťahu k tej časti sťažnosti, ktorá smeruje proti konaniu vedenému okresným súdom a jeho rozhodnutiu, *ústavný súd vychádzal z princípu subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Toto ustanovenie limituje hranice právomoci ústavného súdu a všeobecných súdov rozhodujúcich v občianskoprávných veciach, a to tým spôsobom, že sťažovateľ má právo domáhať sa ochrany základného práva na ústavnom súde iba v prípade, ak mu túto ochranu nemôžu poskytnúť všeobecné súdy* (mutatis mutandis napr. I. ÚS 103/02, I. ÚS 269/06).

9. V danom prípade bolo proti uzneseniu okresného súdu prípustné odvolanie ako riadny opravný prostriedok, a preto právomoc poskytnúť ochranu označeným právam sťažovateľa mal krajský súd v odvolacom konaní, čím je zároveň vylúčená právomoc ústavného súdu. Sťažovateľ možnosť podania odvolania proti rozhodnutiu okresného súdu využil a o jeho odvolaní rozhodol krajský súd. *Z tohto dôvodu bolo potrebné sťažnosť v tejto časti (teda vo vzťahu k postupu a rozsudku okresného súdu) odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.*

10. Vo vzťahu k namietanému porušeniu označeného základného práva rozsudkom krajského súdu a postupom, ktorý mu predchádzal, ústavný súd predovšetkým poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej možnosť porušenia základných práv hmotného charakteru, v danom prípade základného práva na rodičovskú výchovu a starostlivosť podľa čl. 41 ods. 4 ústavy, treba posudzovať vždy vo vzťahu k porušeniu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (IV. ÚS 367/08, I. ÚS 197/08). Sťažovateľ porušenie tohto práva v petite sťažnosti nenamietal a rovnako sa o ňom nezmienal ani v odôvodnení sťažnosti. Vzhľadom na viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde nemohol ústavný súd preskúmať výkon právomoci krajského súdu a jeho konformnosť s ústavou vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy, ktoré by sa priamo dotklo aj posúdenia dodržania garancií obsiahnutých v čl. 41 ods. 4 ústavy.

11. Nad rámec uvedeného ústavný súd podotýka, že postup konajúceho súdu v súlade s platným a účinným zákonom nemožno hodnotiť ako porušovanie základných práv

a slobôd. V danom prípade išlo o rozhodovanie o náhradnej starostlivosti podľa § 44 a nasl. zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Za porušenie základného práva občana taktiež nemožno považovať ani neúspech (nevyhovenie návrhu) v konaní pred všeobecným súdom (I. ÚS 8/96). Rovnako už ústavný súd vyslovil, že nie je v jeho právomoci zaoberať sa zákonnosťou postupu všeobecného súdu (I. ÚS 36/99, I. ÚS 37/99), hodnotiť alebo nahrádzať výsledky dokazovania, ktoré boli podkladom pre jeho rozhodnutie.

12. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti v zmysle judikatúry ústavného súdu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánom štátu (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, alebo z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno preto považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05). O taký prípad išlo aj v prejednávanej veci vo vzťahu k postupu a rozsudku krajského súdu, preto ústavný súd z už uvedených dôvodov považuje sťažnosť v tejto časti za zjavne neopodstatnenú.

13. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

14. Keďže sťažnosť bola odmietnutá pre nedostatok právomoci, resp. zjavnú neopodstatnenosť, ústavný súd nemohol rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa, ktoré sú viazané na skutočnosť, že sťažnosti bude vyhovené.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. apríla 2011

